Додаток № 1

Пропозиції до проєкту Плану відновлення

І. Розділ пропозицій Робочої групи «Енергетична безпека», в який пропонується внести зміни:

ІІ. Пропоновані зміни

№ з/п	Положення Плану, до якого пропонуються зміни (**з обов'язковим зазначенням сторінки Плану або розділу Плану**)	Пропозиція («виключити», «викласти в новій редакції»)	Пропонована редакція положення Плану, (**у разі наявності пропозицій щодо викладення певного положення Плану в новій редакції**)	Обґрунтування запропонованих змін
1	**"3.4: Сонячна та вітрова енергетика: відновлення потужностей з урахуванням нових умов і можливостей внаслідок інтеграції з ENTSO-E"** (Ціль 3: Декарбонізація, оптимізація енергоміксу і розвиток низьковуглецевої генерації у частині «Відновлення, перезапуск економіки та інститутів», 2023-25рр.» (с. 123)	Викласти в новій редакції	**"3.4: Сонячна та вітрова енергетика: відновлення потужностей з урахуванням нових умов та можливостей внаслідок інтеграції з ENTSO-E та стимулювання розвитку розподіленої генерації ВДЕ, у відповідності до стандартів ЄС"**	Подальший курс України на євроінтеграцію вимагає від України здійснення енергетичного переходу відповідно до стандартів Європейського Союзу. 30 листопада 2021 року Рада Міністрів Енергетичного Співтовариства рішенням № 2021/14/МС-ЕпС прийняла зобов'язання щодо впровадження **4-го Енергетичного Пакету «Чиста енергія для всіх європейців».** Таким чином, **Україна разом із 8 іншими країнами-членами Енергетичного Співтовариства**
2	**«3.4: Сонячна та вітрова енергетика: Нарощування потужностей, у т.ч. для виробництва водню»** (Ціль 3: Декарбонізація, оптимізація енергоміксу і розвиток низьковуглецевої генерації у частині «Структурна модернізація та	Викласти в новій редакції	**"3.4: Сонячна та вітрова енергетика: нарощування потужностей у т.ч. для виробництва водню, розвиток розподіленої генерації ВДЕ, у відповідності до стандартів ЄС"**	

	повноцінна інтеграція до ЄС», 2026-32рр.» (с.123)			**має гармонізувати національне законодавство** у відповідність із низкою директив ЄС. Відповідно до 4-го Енергопакету, основними учасниками енергетичного переходу є громадяни, які беруть активну участь у ринку. У цьому зв'язку, важливо, щоб українські міста та територіальні громади отримали стимули та механізми, щоб здійснювати енергетичний перехід. Таким чином, пріоритетом має бути в першу чергу розвиток внутрішнього ринку та споживача, орієнтир на зовнішній ринок та зовнішніх гравців має бути вторинним. Це також сприятиме **поступовому заміщенню вугільних потужностей (с.120 розширених матеріалів робочої групи «Енергетична безпека») та потенційно потужностей АЕС (с.30 розширених матеріалів робочої групи «Енергетична безпека»)**, що повинні бути виведені з експлуатації. Тоді декарбонізація та енергетичний перехід будуть досягнуті набагато швидше.
3	**«2.7: Будівництво заводу з виробництва ядерного палива та сховищ ядерного палива в Україні для усунення залежності від Росії, розвиток видобутку**	Виключити		Важливо оцінити економічну доцільність та ризики проекту. Урановидобувна галузь зараз

	урану» (Ціль 2: Енергобезпека – диверсифікація джерел постачання енергоресурсів, створення резервів, кібербезпека у частині «Відновлення, перезапуск економіки та інститутів», 2023-25рр.» (с.120)			знаходиться у стані занепаду та потребує значних інвестицій. Зважаючи на специфіку українських родовищ урану та процес видобування, станом на 2021 рік, собівартість виробництва вітчизняного уранового концентрату значно вища вартості на світових ринках. Це потенційно ускладнить конкурентоспроможність галузі та в довгостроковій перспективі призведе до постійного субсидування.
4	**«2.7: Розвиток бізнесу з виробництва ядерного палива з урахуванням потреб ринку ЄС »** (Ціль 2: Енергобезпека – диверсифікація джерел постачання енергоресурсів, створення резервів, кібербезпека у частині «Відновлення, перезапуск економіки та інститутів», 2023-25рр.» (с.120)	Виключити		
5	**«3.2: Атомна генерація: Модернізація та оптимізація використання встановлених ядерних потужностей (підвищення КВВП), продовження строку експлуатації існуючих блоків, розбудова нових потужностей на Хмельницькій АЕС»** (Ціль 3: Декарбонізація, оптимізація енергоміксу і розвиток низьковуглецевої генерації у частині «Відновлення, перезапуск економіки та інститутів», 2023-25рр (с.123)	Викласти в новій редакції	**«3.2: Атомна генерація: Модернізація та оптимізація використання встановлених ядерних потужностей (підвищення КВВП), оновлення «Концепції зняття з експлуатації діючих атомних електростанцій України», продовження строку експлуатації окремих існуючих блоків, ~~розбудова нових потужностей на Хмельницькій АЕС~~**	Оскільки 12 з 15 реакторів вже працюють у понадпроектний термін, більш доцільно було б планувати поступове виведення з експлуатації, а також відповідне фінансування на безпечне зняття з експлуатації (Фонд зняття з експлуатації) та поводження з РАВ та ВЯП. Подовження термінів експлуатації означатиме подальше утворення відходів, які потребують захоронення та не переробляються - це йде в розріз з принципами сталості та екологічності. Основним документом, на підставі якого здійснюється діяльність щодо підготовки до зняття з експлуатації АЕС є «Концепція зняття з експлуатації діючих атомних електростанцій України», затверджена наказом Міністерства енергетики та вугільної

				промисловості України від 10.12.2015 № 798. **Концепція підлягає перегляду кожні 6 років і станом на сьогодні чинна Концепція потребувала оновлення у 2021 році. Відповідно до інформації Міненерго, її дію продовжили до кінця 2022 року**. Документ потребує актуалізації, оскільки ґрунтується на застарілій інформації та неактуальних макроекономічних показниках.
6	**«3.2: Атомна генерація: завершення будівництва нових потужностей на Хмельницькій АЕС (2 ГВт)»** (Ціль 3: Декарбонізація, оптимізація енергоміксу і розвиток низьковуглецевої генерації у частині «Структурна модернізація та повноцінна інтеграція до ЄС», 2026-32рр.» (с.123)	Виключити		Міжнародний досвід побудови нових атомних потужностей в останнє десятиліття свідчить про високі ризики проектів, зокрема затримки у термінах будівництва та значне зростання бюджетів. Більш доцільно інвестиції міжнародних донорів спрямувати у розвиток технологій, що мають швидші терміни будівництва та менші фінансові ризики, як наприклад ВДЕ та системи накопичення та зберігання енергії.

ІІІ. Пропозиції щодо нових пріоритетів, чи заходів

Мета/ Стратегічні ціль	Період досягнення цілі	Обґрунтування запропонованих змін	Вимірюваний показник досягнення цілі	Назва нормативно-правових актів, в які потрібно внести зміни, скасувати або прийняти	Відповідальні за виконання	Строк виконання (місяць, рік)	Індикатор виконання
Атомна генерація: Підготовка до потенційного та поступового виведення з експлуатації визначених енергоблоків	«Структурна модернізація та повноцінна інтеграція до ЄС», 2026- 32рр	У розширених матеріалах робочої групи «Енергетична безпека» вже зазначається, що **1 енергоблок з ВВЕР-1000 на ЮУАЕС та 2 енергоблоки з ВВЕР-440 на РАЕС** можуть бути виведені з експлуатації в період до 2035 року (с.30). Навіть маючи таку теоретичну можливість - треба до цього **належно** та **завчасно** підготуватися.	Кількість планів виводу з експлуатації (в залежності від кількості визначених енергоблоків)	«Концепція зняття з експлуатації діючих атомних електростанцій України», (затверджена наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 10.12.2015 № 798)	Міненерго ДП “НАЕК “Енергоатом”	12.2032	Наявність планів виводу з експлуатації